

V ohni zkoušky

Texty na tento týden

Gn 22; Oz 2,1–12; Jb 1,6–2,10; 2K 11,23–29; Iz 43,1–7

Základní verš

„Ale Hospodinovu vůli bylo zkrušit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu.“ (Iz 53,10)

Když umírala manželka známého křesťanského spisovatele C. S. Lewise, napsal: „Je však nesmírně snadné říci, že když nám Bůh v době největší nouze připadá vzdálený, je to tak proto, že je vzdálený opravdu – že totiž neexistuje. Ale proč se nám tedy zdá tak blízký tehdy, když – abych to řekl přímo – o něj nestojíme?“ (LEWIS, C. S., *Svědectví o zármutku*. Návrat domů, Praha 1995, s. 7)

Když se nám stane nějaké neštěstí, někteří z nás Boha zcela odmítnou. Jiní, jako například Lewis, mohou cítit pokušení změnit svůj pohled na Boha a myslet si o něm něco špatného. Otázkou je, kolik zkoušek na nás Bůh dopouští. Jakým ohněm, jakou výhní je Bůh připraven vést svůj lid, aby uskutečnil svůj záměr zformovat nás, abychom „přijali podobu jeho Syna“ (Ř 8,29)?

Osnova lekce

Tato lekce se dotýká otázky, proč Bůh riskuje, že se k němu v krizi otočíme zády? Podíváme se na čtyři biblické příklady, kdy Bůh v tom, co na lidi dopustil, šel „na hranu“, a přesto tyto situace posílily důvěru lidí k němu.

- Gn 22,1–3: Abraham (neděle)
- Oz 2,3–14: Ozeáš (pondělí)
- Jb 1,20–22: Jób (úterý)
- 2K 1,8.9: Pavel (středa)
- Iz 43,1–7: Boží zaslíbení pro ty, kteří procházejí zkouškami (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ABRAHAMOVA ZKOUŠKA OHNĚM

'Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet. Řekl mu: „Abrahame!“ Ten odvětil: „Tu jsem.“²A Bůh řekl: „Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!“³Za časného jitra osedlal tedy Abraham osla, vzal s sebou dva své služebníky a svého syna Izáka, našťípál dříví k zápalné oběti a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl. (Gn 22,1–3)

Osobní studium

Přečti si Gn 22. kapitolu. Z ničeho nic a bez vysvětlení Bůh najednou volá Abrahama, aby obětoval svého vlastního syna jako zápalnou oběť. Nikdo z nás si nedokáže představit, jak se musel Abraham cítit. Byla to naprosto nepřijatelná, přímo odporná myšlenka. Jak by mohl svatý Bůh žádat, aby někdo obětoval vlastní dítě? I kdyby Abraham i jen připustil, že Bůh něco takového může požadovat, co potom Boží zaslíbení o dědicství? Bez syna by se přece nic z toho nemohlo uskutečnit.

Proč Bůh vyzval Abrahama, aby přinesl takovou neslýchanou oběť? Pokud Bůh ví všechno – a tedy zná i Abrahamovo srdce –, jaký smysl měla taková zkouška?

Boží žádost a její načasování nebyly náhodné. Skutečně to bylo vypočteno tak, aby vyvolalo tu nejhlubší možnou úzkost, protože „Bůh nechal Abrahama projít nejtěžší zkouškou v době, kdy byl obtížen břemenem let a toužil po odpočinku.“ (PP 147; NUD 64) Šlo o zkoušku nějakého šíleného, despotického božstva? Vůbec ne! „Úzkost,

kteřou během ponurých dnů této hrozné zkoušky Abraham prožil, dopustil Bůh proto, aby mohl patriarcha pochopit něco z velké oběti, kterou přinese Bůh pro vykoupení lidstva.“ (PP 154; NUD 68)

Šlo jen o zkoušku. Zpětně víme, že Bůh nikdy neměl v úmyslu, aby Abraham zabil svého syna. Toto poznání zdůrazňuje něco velmi důležitého o způsobu, jakým Bůh někdy jedná. Může nás vyzvat k něčemu, co ale ve skutečnosti nechce, abychom udělali. Může nás požádat, abychom šli někam, kam nás nikdy nemá v úmyslu dovést. To, co je pro Boha důležité, není pouze výsledek, ale to, co se naučíme, když se v průběhu našeho rozhodování a jednání měníme.

Ježíš pravděpodobně myslel na Abrahamovu zkušenost, když židovským vůdcům řekl: „Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se“ (J 8,56). Abraham by toto vše nepochopil, kdyby Boží pokyny odmítl s tím, že pocházejí od satana. Klíčem k tomu, aby Abraham ve zkoušce obstál, změnil se a naučil se díky ní něco nového o sobě a o Bohu, bylo to, že poznal Boží hlas.

Aplikace

Jak znáš Boží hlas? Jak víš, kdy k tobě promlouvá Bůh? Jakými způsoby ti Bůh dává znát svou vůli?

TVRDOHLAVÝ IZRAEL

³Řekněte svým bratřím: „Lide můj,“ svým sestrám: „Omilostněná.“ ⁴Ved'te spor proti své matce, ved'te spor, vždyť ona není mou ženou a já nejsem jejím mužem. Ať odstraní ze své tváře znamení smilství, zprostřed svých řader znak cizoložství!⁵ Jinak ji svléknu do naha, vystavím ji, jak byla v den svého zrození. Učiním z ní poušť, obrátím ji v suchopár, umořím ji žizní. [...] ¹⁰Nechce pochopit, že já jsem jí dával obilí, mošt i čerstvý olej, že jsem ji zahrnoval stříbrem a zlatem – a oni to dávali Baalovi. ¹¹Proto vezmu své obilí zpět v jeho době, i mošt v příhodný čas; strhnu z ní svou vlnu i svůj len, jež měly přikrývat její nahotu. ¹²Tehdy odkryjí její hanbu před zraky jejích milenců. Žádný ji nevytrhne z mé ruky. ¹³Všemu jejímu veselí učiním přítrž, jejím svátkům, novoluním i dnům odpočinku, všem jejím slavnostem. ¹⁴Zpustoším její révu i fíkovník, o nichž říká: „To je má odměna, kterou mi dali moji milenci.“ Proměním je v divočinu, bude je požírat plní zvěř. (Oz 2,3–5.10–14)

Osobní studium

Příběh o Ozeášovi nás může naučit několik důležitých věcí. Ozeášova situace byla pozoruhodná. Jeho manželka Gomera od něj odešla a měla děti s jinými muži. Přestože mu byla nevěrná, Bůh vyzývá Ozeáše, aby ji přijal zpět a znovu jí naplno projevil svou lásku. Tento příběh je myšlen jako podobenství o Bohu a Izraeli. Izrael opustil Boha a duchovně se oddal pohanským bohům. Hospodin jej však přesto miloval a toužil mu projevat svou lásku. Způsob, jakým se o to snažil, byl opravdu neuvěřitelný.

Uvažuj o textu Oz 2,3–14. Jaké metody Bůh použil, aby přitáhl Izrael zpět k sobě? Jak se z toho měl Izrael poučit? Co měl pochopit o vztahu Boha ke svému lidu? (Oz 2,4.5; Oz 2,7–9; Oz 2,10.11; Oz 2,12)

Tento příběh ukazuje dva důležité problémy související s tím, jak vnímáme Boha, když nás vede k pokání.

Hrozí nebezpečí, že nerozpoznáme Boží jednání v našem životě. Když Izraelité pro-

šli těžkými a bolestivými zkušenostmi, mohlo být pro ně obtížné poznat, že Bůh dělá všechno pro jejich záchranu. Když naši cestu zahradí hloží nebo narazíme na neproniknutelnou zeď (Oz 2,8), budeme zřejmě jen velmi těžko přijímat názor, že za tím vším stojí Bůh. Když se ocitneme v situaci, kdy nemáme naplněné ani naše základní potřeby nebo jsme veřejně zahanbeni či potupeni (Oz 2,11.12) – mohl by i za tím stát náš nebeský Otec? Pravda je taková, že ať prožíváme cokoli, Bůh se vždy snaží, aby nás ve své velké lásce přivedl k pokání.

Hrozí nebezpečí, že Boží jednání nepochopíme správně. Můžeme sice rozpoznat, že věc působí Bůh, ale nebudeme s jeho jednáním spokojeni. Budeme mít vlastní představy, co a jak by měl Bůh dělat. Když se cítíme zraněni a zahanbeni, je snadné obviňovat Boha za to, že je krutý, že nezasáhl nebo že se o nás nezajímá. Bůh však dělá všechno pro to, aby nás obnovil díky své smlouvě lásky.

Aplikace

Uvažuj o textu Oz 2,16–25. Co prozrazuje tato pasáž o Bohu? Požádej Ducha svatého, aby ti ukázal, zda jsi v nějaké oblasti svého života před Bohem utíkal. Pokud tě Duch usvědčí, že tomu tak bylo, proč čekat na nové zkoušky? Odevzdej svůj život znovu cele Bohu.

UCTÍVÁNÍ JAKO CESTA Z UTRPENÍ

²⁰Tu Jób povstal, roztrhl svou řízu a oholil si hlavu. Potom padl k zemi, klaněl se ²¹a pravil: „Z života své matky jsem vyšel nahý, nahý se tam vrátím. Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno.“ ²²Při tom všem se Jób nijak neprohřešil a neřekl proti Bohu nic nepatřičného. (Jb 1,20–22)

Osobní studium

Přečti si text Jb 1,6–2,10. Co bylo příčinou Jóbova utrpení?

V příběhu Jóba je něco překvapivého. Před Boha přicházejí synové Boží a spolu s nimi i satan. Bůh se ptá satana, kde byl, a on odpovídá: „Procházel jsem zemi křížem krázem“ (Jb 1,7). Potom Bůh klade další otázku: „Zdalipak sis všiml mého služebníka Jóba?“ (Jb 1,8). To, co nás může překvapit, není otázka samotná, ale to, kdo ji klade. Není to satan, kdo poukazuje na Jóba jako na předmět zkoumání. Je to Bůh. Bůh přesně ví, co bude následovat, a proto upozorňuje satana na Jóba. Ten zatím na zemi vůbec netuší, jak strašná bude jeho zkouška ohněm. A přestože je naprosto jasné, že Jóbovi způsobuje utrpení satan, a ne Bůh, je také zřejmé, že je to Bůh, kdo dává satanovi výslovné povolení, aby zničil Jóbův majetek, děti i zdraví. Pokud Bůh dovoluje, aby Jób trpěl, jaký je rozdíl v tom, zda utrpení způsobuje Bůh nebo satan? Jak může být Bůh spravedlivý a svatý, když dovoluje satanovi,

aby způsobil Jóbovi tak nesnesitelnou bolest? Je tato situace nějakým mimořádným případem, nebo je charakteristická pro způsob, jak se Bůh k nám chová i dnes?

Jak Jób podle úvodních veršů reaguje na zkoušky, které na něj dolehly? (Jb 1,20–22)

Na podobné utrpení lze reagovat dvěma způsoby. Můžeme se rozzlobit a zatrpknout, obrátit se zády k Bohu, o kterém jsme nabyli přesvědčení, že je krutý nebo že neexistuje. Nebo se můžeme k Bohu přimknout víc než kdykoli předtím. Jób se s tím, co prožívá, vyrovnává tak, že zůstává v Boží přítomnosti a uctívá ho.

Ve verších Jb 1,20.21 vidíme tři aspekty uctívání, které mohou pomoci člověku v neshodách. Za prvé, Jób akceptuje svou bezmocnost a uznává, že nemá na nic nárok: „Z života své matky jsem vyšel nahý, nahý se tam vrátím“ (Jb 1,21). Za druhé, Jób uznává, že Bůh je svrchovaný a má nad jeho životem kontrolu: „Hospodin dal, Hospodin vzal“ (Jb 1,21). Za třetí, Jób na závěr znovu potvrzuje svou víru v Boží spravedlnost: „Jméno Hospodinovo buď požehnáno“ (Jb 1,21).

Aplikace

Procházíš právě teď zkouškami? Zkus se inspirovat postojem Jóba. Jak by ti to mohlo pomoci?

NADĚJE JAKO CESTA Z UTRPENÍ

⁸*Chtěli bychom, bratři, abyste věděli o soužení, které nás potkalo v Asii. Dolehlo na nás nadmíru těžce, nad naši sílu, až jsme se dokonce vzdali naděje, že to přežijeme; ⁹už jsme se sami smířili s rozsudkem smrti – to proto, abychom nespolehali na sebe, ale na Boha, který křísí mrtvé. (2K 1,8.9)*

Osobní studium

Pavel jako Boží vyvolený apoštol trpěl víc než většina lidí. Nenechal se však zlomit. V jeho životě můžeme pozorovat, jak postupně rostl v chvále Boha. Přečti si, jak on sám píše v 2K 11,23–29 o nesnázích, se kterými musel zápasit. Potom si přečti text 2K 1,3–11.

V 2K 1,4 Pavel píše, že díky tomu, že nás Bůh potěšuje, můžeme i my „těšit ty, kteří jsou v jakékoli tísní, tou útěchou, jaké se nám samým dostává od Boha“. Může se tedy stát, že právě utrpení je jedním ze způsobů, jak nás Bůh povolává do služby druhým? Jak tomu rozumíš? Jak bychom na to mohli být lépe připraveni?

Bůh chce naším prostřednictvím pomáhat lidem, kteří prožívají bolest a utrpení. Někdy to může znamenat, že nejprve sami prožijeme nějaká zranění a zkoušky. Potom totiž umíme nabídnout nejen nic neříkající fráze, které často způsobí ještě větší utrpení, ale můžeme vydat svědectví o vlastní zkušenosti, jak se nám Bůh stal útěchou a nadějí.

Tento princip se projevil také v Ježíšově službě (Žd 4,15).

Paulův intenzivní popis vlastních útrap v nás nemá vyvolat lítost. Má nás povzbudit, má nám ukázat, že i když jsme úplně na dně, Otec s námi soucítí a sklání se k nám, aby nás potěšil. Můžeme si zoufat, může se nás dokonce dotknout smrt, ale nemusíme se bát. Bůh nás učí spolehat se na něj. Můžeme mu důvěřovat, protože náš Bůh „křísí mrtvé“ (2K 1,9).

Pavel se ve své službě zaměřoval především na hlásání evangelia. Svůj vlastní život vložil do Božích rukou a věřil, že on má moc zachránit ho i v budoucnosti. V 2K 1,10.11 zmiňuje tři důležité věci, které mu pomáhají zůstat pevným:

1. Zkušenosti s Bohem: „On nás vytrhl, vysvobodil ze samého náručí smrti...“ (2K 1,10).
2. Rozhodnutí upřít svou pozornost na Pána: „... v něho jsme složili svou naději, že nás vždy znovu vysvobodí...“ (2K 1,10).
3. Přímluvné modlitby spoluvěřících: „... když i vy nám budete nápomocni svými modlitbami...“ (2K 1,11).

Aplikace

Co se můžeš od Pavla naučit, abys uprostřed vlastních problémů nepropadl sebelítosti?

KDYŽ JDE DO TUHÉHO

1Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj, Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. 2Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. 3Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svatý Izraele, tvůj spasitel. Jako výkupné jsem dal za tebe Egypt, Kúš a Sebu dal jsem místo tebe. 4Protože jsi v očích mých tak drahý, vzácný, protože jsem si tě zamiloval, dám za tebe mnohé lidi a národy za tvůj život. 5Neboj se, já budu s tebou. Tvé potomstvo přivedu od východu, shromáždím tě od západu. 6Severu poručím: ‚Vydej!‘ a jihu: ‚Nezadržuj!‘ Přiveď mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, 7každého, kdo se nazývá mým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě, koho jsem vytvořil a učinil.“ (Iz 43,1-7)

Osobní studium

Doposud jsme uvažovali o různých příkladech zkoušek, které Bůh umí využít k tomu, aby nás očistil a my abychom byli podobnější Kristu. Při pohledu na tyto příklady však mohou někteří dojít k závěru, že Bůh je přísný a tvrdý dozorce, který na nás klade nesplnitelné úkoly. Někteří pak mohou říci: „Víme, že Bůh chce pro nás něco dobrého, ale tyto příklady nesevředly o jeho péči a lásce. Naopak, Bůh se tak jeví spíše jako tyran. Má svůj cíl, ale způsobuje nám tím těžkosti a problémy. A nejhorší je, že my s tím nemůžeme nic udělat.“

Pravdou je, že dokud žijeme na této hříchem naplněné zemi, nevidíme za oponu a příliš nerozumíme událostem, které se kolem nás odehrávají. V nebesích pochopíme mnohem více (1K 4,5; 13,12). Do té doby budeme muset žít v napětí a vírou přijímat, že Bůh je přítomen a pečuje o nás, i když okolnosti se často vyvíjejí velmi bolestivě. Izajáš velmi dobře znal toto napětí.

Uvažuj o úvodních verších Iz 43,1-7. V 2. verši Bůh říká, že jeho lid bude muset

procházet ohněm a vodou. Jedná se o obraz extrémních nebezpečí. Zčásti zřejmě připomínají přechod přes Rudé moře a Jordán. Obě události – byť děsivé – otevřely cestu novému životu. Mohli bychom očekávat, že Bůh slíbí svému lidu ochranu před nebezpečím a že ho povede snadnou cestou. Ale podobně jako pastýř v Žalmu 23 mluví spíše o tom, že když přijdou těžké časy, Boží lid nebude zdrčen, neboť Bůh bude s ním.

Opět uvažuj o textu Iz 43,1-7. Zapiš si, jak Bůh ujišťuje svůj lid o své péči a povzbuzuje jej ve chvílích ohrožení „vodou i ohněm“. Jaký obraz Boha to vyvolává ve tvé mysli? Na jaká zaslíbení se můžeš spoléhat?

To, co jsme se naučili o Božích zkouškách, bychom mohli shrnout třemi způsoby. Za prvé, extrémní zkoušky, které na nás Bůh dopustí, nemají zničit nás, ale hřích v nás. Za druhé, zkoušky nás nemají udělat nešťastnými, ale mají nás očistit, abychom byli podobní Kristu. Za třetí, Bůh se o nás stále stará po všech stránkách. Nikdy nás nenechá samotné. Ať se s námi bude dít cokoli, Bůh bude s námi.

Aplikace

Přemýšlej o následujících verších: Ž 103,13,14; Mt 28,20; 1K 10,13; 1Pt 1,7. Polož si v souvislosti s nimi dvě otázky: Co se z nich můžu naučit o Božím charakteru? Jaká je moje zkušenost s tím, co je popsáno v těchto textech?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 13. kapitolu „Nejtěžší zkouška“ z knihy *Na úsvitu dějin* (PP 145–155; NUD 63–68).

„Právě v žáru pece se struska odděluje od ryzího zlata křesťanského charakteru. Bůh vychovává své služebníky dobře uváženými prověřujícími zkouškami. Vidí, že někteří mají schopnosti, které mohou být použity k rozšíření jeho díla. Ve své prozřetelnosti je přivádí do situací, které prověřují jejich charakter, a odhaluje jim jejich slabosti, o nichž nevěděli. Dává jim příležitost k nápravě jejich nedostatků. Ukazuje jim jejich vlastní slabost a učí je spoléhat na něho. Tak jsou vychováváni, cvičeni, ukázněváni a připravováni k tomu, aby mohli splnit velké poslání, kvůli němuž jim byly jejich schopnosti dány. Nebeští andělé se s nimi mohou spojit v díle, které má být vykonáno na zemi.“ (PP 129.130; NUD 54)

Otázky k rozhovoru

1. Požádejte někoho, aby ve třídě sobotní školy vyprávěl o zkoušce, kterou sám prožil a která ho stála hodně sil. Co se můžete naučit ze zkušeností tohoto člověka, jeho vítězství a pádů?
2. Uvažujte o posledních dvaceti čtyřech hodinách Kristova života před jeho ukřižováním. Jakým zkouškám čelil? Jak v nich obstál? Jaké poučení si můžete vzít z jeho příkladu a uplatnit je, když jste sami uprostřed zkoušky ohněm?
3. Diskutujte o myšlence z tohoto týdne, že prostřednictvím vlastního utrpení můžeme lépe sloužit druhým, kteří trpí. Bez ohledu na to, zda se jedná o pravdivé tvrzení, nebo ne, na jaké problémy můžeme narazit při tomto konceptu?
4. Ellen G. Whiteová napsala: „Bůh nás ve své prozřetelnosti vede i zkouškami. Přijměme kříž i trpký nápoj, protože víme, že nám ho u rtů drží náš Otec. Důvěřujme Bohu nejen tehdy, když je vše zalité sluncem, ale i ve tmě. Věřme, že nám dá všechno, co je pro naše dobro. [...] Budeme-li přemýšlet o lásce, kterou nám ukázal na Golgotě, můžeme dokonce i ve tmě utrpení pozvednout své srdce a svůj hlas k písni díky.“ (5T 316) Je to dobrá rada, ale může být těžké se jí řídit. Jak si můžeme navzájem pomoci, aby naše víra rostla a umožnila nám to? Proč je důležité důvěřovat Bohu i ve špatných časech?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____